

deildeina saman, og sjálfur varð hann biðin um at koma til hermiðstöðina á Unter den Linden í stundinni. Óvastin fyrri herdeildinni, sum nýliga var komin í hetta starv, var majorur og kallaðist Otto Remer, og hesin maðurin skuldi koma at hava ein ógvuliga týðandi og avgerandi leikpart henda dagin, umenn hesin leikpartur ikki var tann, sum teir samansvornu høvdu hugsað sær.

Teir høvdu mett, at hesin maður, sum teir høvdu litið eitt ógvuliga týðandi verkevni upp í hendi, var ein heryvirmaður við þúrt ongum politiskum áhuga, sum uttan íva for at lýða tey boð, yvirmenn hansara góvu honum. Og at hann var djárvur og óráddur, ivaðist eingin í. Hann var særður átta ferðir og hevði fyrri stuttum av egnu hond Førarans fingið riddarakrossin við eikilevni, ið var eitt heiðursmerki, ógvuliga fáir fingi.

Remer kallaði alt fyrri eitt herdeild sine saman og koyrdi inn í býin at fáa at vita frá Hase generali, hvat gerast skuldi. Generalurin segði honum, at Hitler var myrður og gav honum boð um at steingja ókið uttan um ráðharraskrivstovurnar í Wilhelmsstrasse og SS-Sicherheitsamt við Anhalter Bahnhof. Klokkan hálvum seks hevði Remer, sum ikki legðist á boðini,

Von Kluge generalur, sum skuldi taka upp tingingar við teir sameindu um at fáa frið

gjørt sum hann var biðin og kom aftur á Unter den Linden at fáa nærri boð.

Nú kom ein annar týðningargleysur persónur sær sjálvboðin upp í henda dramatiska leik og hjálpti Remer at kollreina alla samansvørgingina. Ein loytnantur, sum kallaðist, Hagen, ið var nervaveikur og helt ótrúliga nógv um seg sjálfvan, hevði fingið starvið at venja hermenninar hjá Remer upp í nasismu. Hann starvaðist eisini fyrri propagandaráðharrastovuna hjá

Goebbels og helt í grundini í lötuni til í Bayreuth, hagar hann var sendur av propagandaráðharranum at skriva eina bók fyrri Martin Bormann; hetta skuldi vera sogen um »nasistisku mentanina«. Hann var henda dagin staddur í Berlin av berari tilvild, skuldi halda røðu um ein ókendan rithøvund, sum fallin var í krígunum, men helt, at eftirsum hann kortini var staddur í høvuðsstaðnum, kundi hann tað sama eisini halda ein fyrilestur

um nasismuna fyrri herdeild sini um somu leið. Tað besta, hann vist, var at halda røðu.

Á leiðini til Döberitz ivaðist hesin droymarin ikki í, at hann sá von Brauchitsch feltmarsjall fara framvið í einum herbili í fullum marsjallsbúnað, og tiskil helt hann í stundini, at teir gomlu generalarnir mundu hava okkurt svik í kvittan. Von Brauchitsch, sum fyrri fleiri árum síðan hevði fingið sekkin frá Hitler, var als ikki staddur í Berlin henda dagin, men Hagen bannaði upp á at hava sæð honum. Hetta segði hann við Remer, sum hann av tilvild tosaði við, beint sum hesin fekk boðini um at herseta Wilhelmsstrasse. Hesi boðini óktu upp aftur meira um illgruna hansara, og hann fekk Remer at læna sær eina motor-súkl, koyrdi so við fúkandi ferð til propagandaráðharrastovuna at siga Goebbels frá.

Uppreisturin fer aftur í mammu sína

Tá menn høvdu fingið fulla vissu fyrri, at Hitler enn var á lívi, fór uppreisturin í Berlin aftur í mammu sína. Fromm generalur tók aftur valdið, setti ein kriggsrætt og domdi allar uppreistrarmenninar til deyða, tó skuldi Ludwig Beck generaloberstur sjálfur sleppa at skjóta seg, og tað royndi hann eisini, heilar tvær ferðir uttan úrslit. Endin varð, at ein hermaður mátti taka liv hansara. Um kveldið vórðu Olbricht, Stauffenberg, Mertzt von Quirnheim og Haeften ríknir sum seyður niður í garðin í krigsmálaráðnum og skotnir har.

Føarin tosar í týska útvarpinum

Týska útvarpið, Deutschlandsender, hevði alt kveldið ígjøgnum við vissum millumbilum boðað frá, at Hitler fór at halda eina røðu til týska fólkið, og tá farið var av midnátt, ljóðaði eyðkenda hása rødd førarans úr útvarpinum. Hitler segði, at ein drápsroynd hevði verið framd móti sær, sum tibetur var miseyðnað. Hann segði teir, ið aftan fyrri hesa morðroynd stóðu, vera nakrar ábyrgdarleysar heryvirmenn, men at hesir brotsmenn þúrt einki høvdu við tað trúgvna týska fólkið at gera. Hesar kryplaðu sálir fara vit nasistar at gera upp við á tann hátt, vit eru vanir, segði hann at enda.

Og Hitler helt orð. Uppreistur generalana var púra miseyðnaður, og nú fór Gestapo rættliga til verka. Tann bygja av handtøkum, sum teir komandi dagar arnar fòr fram í Týsklandi, er valla særð áður. Hvør tann einasti, teir høvdu minsta illgruna til, var í stundini tikin, og var viðkomandi av aðalsætt, spiltu teir ikki nógv orðini upp á hann.

Allar fyrireikingarnar í París burturspiltar

Bretski rithøvundurin, Liddel Hart, hevur greitt frá, hvussu tíðindini um drápsroyndina vórðu móttikin á vígvøllinum vestanfyrri. Tað er týski generalurin, Blumentritt, sum hevur

sagt frá tilgongdini. Ilt var at vita, hvat veruliga var hent, sigur Blumentritt, men at enda eyðnaðist at fáa samband við Stieff general (tað var hann, sum hevði útvegað bumbuna, sum Stauffenberg hevði í taskuni). Stieff svaraði stutt og greitt: »Føarin er sum fyrsta dagin og er ikki fallin í fátt!« Eftir hesa samrøðuna ivaðust generalarnir vestanfyrri ikki longur í, at drápsroyndin var miseyðnað, men áhugavert er tað, sum Kluge segði við Blumentritt. Hann helt fyrri, at hevði morðroyndin eyðnað, hevði hann í stundini givið boð um at stóðga skjótingini av V-1 bumbum inn yvir Ongland og tikið upp tingingar við herovastarnar hjá teimum sameindu.

Fyrri ovasta týska herleiðaran í Fraklandi, Stülpnagel general, vóru tíðindini um, at Hitler var ikki deyður, ein persónligur sorgarleikur, tí hann hevði, beint sum tað frættist um drápsroyndina, givið boð um at handtaka allar SS-menninar í París, 1.200 manns í tali. Felagar hansara royndu at bota um mistakið aftur, men hetta

Týski kommandanturin í París, von Choltitz, sum átti høvuðsheiðurin fyrri, at ikki hesin vakri býur varð lagdur í grús. Sjálfv Notre Dame kirkjan og brúgvarnar um Seine-ána skuldu spreingjast í luftina, men von Choltitz vildi ikki akta føranan

kundi ikki bjarga Stülpnagel, sum fekk boð um at koma til Berlin í stundini. Hann visti væl, hvat bíðaði honum har og skeyst seg á vegnum.

Politisku avleiðingarnar av drápsroyndini vóru, at Himmler tók við ovastu leiðsluni av øllum vápnadum herdeildum í Týsklandi og Goebbels við figgarligu leiðsluni av kriggsførslni. Illgruni Hitlers til týsku generalarnar, sum altíð hevði verið stórir, gjørdist nú markleysur.

»Nú skulu teir verða hongdir!«

Í teirri frágreiðing, sum von Choltitz generalur hevur almennakunngjørt í franska blaðnum »Figaro« 3. okt. 1949, greiðir hann frá einum fundi, hann hevði við Hitler í høvuðsherstøðini t. 7. aug. 1944. t. v. s. heilt stutt eftir drápsroyndina. Hitler hevði avgjørt at seta von Choltitz sum ovasta herleiðara í París og hevði tessvegna biðið generalin koma til høvuðsherstøðina frá frontinum í Nor-

mandinum. Nevnast kann her, at hesin sami von Choltitz hevði høvuðsheiðurin fyrri, at ikki París seinni varð lagdur í sor. Hitler gav honum boð um at spreingja sjálvt Noter Dame kirkjuna og tær vøkru brúgvarnar um Seine-ána í luftina, men hann aktaði ikki boð førarans. Hetta var fyrsta ferðin, at von Choltitz hitti Hitler persónliga, og hann greiðir soleiðis frá fundinum:

»Eg sá fyrri mær ein gamlan mann, hokin í herðunum og upptúsnður í andliti, tað gráa hárið tunt og ývið sum bustur — og maðurin ristist allar sum hann var, sum var eingin livsmegi eftir í honum. Teir høvdu frammanundan sagt mær, at eg ikki mátti taka fastliga í ta hond, hann rætti mær, tí hann hevði enn so ilt í henni av bumbuspreingingini 20. juli.«

Sum honum vant kom Hitler við einum longum lestri um nasismuna frá fyrsta upphavi hennara, men síðan kom ein tilbúður, sum von Choltitz ongantíð seinni gloymdi. Hann skrivar: »Hitler tók upp nýtt evni og fór at tosa um 20. juli. Ikki lukkult sum hann leikaði í, og soverðið hatur havi eg ikki sæð í nøkrum menniskja. Hann goydi inn í andlitið á mær, at tað fróddi hann at kunna jarðleggja alla andstøðuna og beina fyrri henni í einum taki. Sovorðið orðalag og tilika øði havi eg ikki sæð, skúmfróðan dreiv úr kinnklovunum og hann ristist, sum hevði hann krampa. Hann treiv um borðið, so eisini tað fór at rista. Sveittin lak av honum, meðan hann frá sær sjálvum svor upp á, at nú skuldu generalarnir verða hongdir.«

Filmur tikin av tilburðinum

Og hetta varð eisini gjørt. Goebbels gav boð um, at »rættargongdin« móti høvuðs-

monnum í samansvørgingini skuldi filmast. Hesar ræðuligi filmur, sum tað tekur stívar 10 timar at visa, fall eftir kriggið í

Ein av teimum fáa myndunum av Martin Bormann, sum varð gjørdur næsti maður Hitlers eftir at Rudolf Hess var rýmdur til Bretlands 10. mai 1941

hendurnar á teimum sameindu. Eisini sjálv heingingin varð filmað, og hetta var ikki, sum tá menn vanligja verða hongdir, at ein lemmur í gólvnum fer undan fótum teirra, og teir í fallinum bróta hálsin, so teir í stundini doyggja, nei, her varð klænur stáltráður bundin um hálsin á teimum, og síðani vórðu teir við hondunum bundnum aftan bak hálaðir uppfrá, so teir kvaldust spakuliga, meðan filmstólina snurraðu. Hesi óhugnaligi filmur varð seinni vistur Hitler persónliga, sum ynskti at siggja hann.

Bølmennið hevði fingið sine hevnd og ein lítlan skáa, men stutt vardi, einans 300 dagar afturat skuldi triðja ríki hansara standa, hetta ríkið, sum hann hevði billað týska fólkinum inn fór at vara í túsund ár.

Endað

Manningin á Petur á Gørðunum 32 tús. í bót Goymdu 200 fløskur í frystilastini

Tá ið tollarar suðuri í Vági seinasta leygardag gjørdu eina vanligu rannsókn umborð á vágsskipinum Petur á Gørðunum, komu teir fram á 200 fløskur av sterkum løgi í frystilastini. Fløskurnar vóru ikki skrivaðar á tollpappirini og er sostatt talan um smugling. Øll manningin hevur vígingið seg seka, og fær hon eina samlaða bót upp á

góðar 32 tús. kr. Talan er um einar 6 fløskur av víni, restin umfataði ymisk sløg av brennivíni. Onkur av manningini átti upp í fyra kassar — aðrir bert nakrar fáar fløskur. Petur á Gørðunum kom seinasta leygardag til Vágs, har hann hevði landað saltfisk. Manningin henda túrin taldi 9 mans.

